

Eric Christenson

Theo tin loan truyền trên Internet và các báo chí hoa lan, Tiến sĩ Eric Christenson vừa mới qua đời, hưởng thọ 54 tuổi.

Ông là một nhà khoa học, một chuyên gia lỗi lạc về hoa lan, ông đã phổ biến trên 300 bản công bố về các loài, các giống lan đã được ông tìm tòi nghiên cứu và khám phá ra. Ông là tác giả cuốn *Phalaenopsis: A Monograph* và đồng tác giả cuốn sách hoa lan khổ lớn: *800 Icones Orchidacearum Peruvianarum*, và rất nhiều tài liệu nói về loài *Sobralia* như *Sobralia turkeliae* của Peru và các giống lan khác như: *Cyrtochilum villenaorum* của Peru, *Habenaria erichmichelli* của Thái lan, *Trichoceros roseus* và *Sarcoglottis turkeliae* của Ecuador, v.v...

Cyrtochilum villenaorum

Ảnh: Orchid species

Trichoceros roseus

Ảnh: Orchidfoto

Sobralia turkeliae

Ảnh: Orchidfoto

Sinh năm 1956 trong một gia đình chuyên về trồng cây ăn trái, ông chú trọng tìm hiểu những cây sống trong hoang dã, đặc biệt là lan rừng tại các vùng nhiệt đới. Bắt đầu nuôi lan từ năm 14 tuổi và xây dựng một nhà kính, ông theo học tại trường đại học University of Connecticut và là một sinh viên có hạng về trồng trọt. Năm 1980, ông tốt nghiệp văn bằng Tiến sĩ với luận án phân định các loại hoa lan, đặc biệt về loài *Aerides* (Giáng hương). Sau đó ông làm việc với vườn cây Marry Shelby, tại Sarasota Florida, với chức vụ Giám đốc phòng thí nghiệm chuyên về nuôi dưỡng và lan cây mô. Marry Shelby là một vườn cây rất nổi tiếng với 110 mẫu, chứa hơn 20,000 cây cối thuộc các vùng nhiệt đới, trồng trong 9 chiếc nhà kính rộng lớn gần 10 mẫu, trong đó có rất nhiều hoa lan.

Năm 1991, ông rời bỏ Marry Shelby để làm việc tự do, theo sở thích riêng tư. Ông đã cộng tác với nhiều tổ chức như hội Quốc tế bảo tồn thiên nhiên (Trade specialist Group of the International Union for Conservation of Nature IUCN) và nhiều nơi khác như: Nguyệt san Hoa lan (Orchids) của Hội hoa lan Hoa Kỳ (AOS), *Orchid Monograph*, New York Botanical Garden v.v...

Năm 1993, tiến sĩ Jiri Hagger, thảo mộc gia nước Cộng hoà Tiệp đã công bố với thế giới hoa lan một cây lan đặc hữu của Việt Nam với tên *Christensonia vietnamica* để vinh danh người đã cống hiến cho giới khoa học những định luật về phân loại các loài, các giống hoa lan. Cây lan *Christensonia vietnamica* mọc trong vùng núi Chúa, tỉnh Ninh thuận (Phan Rang). Cũng vào năm đó Tiến sĩ Hagger lại vinh danh Eric với một cây lan đặc hữu của Việt nam, đó là cây *Ascocentrum christensonianum*. Cây lan này mọc ở khắp núi rừng Tây nguyên.

Eric đặc biệt quan tâm tới việc bảo tồn hoa lan ở nơi hoang dã, vì vậy cho nên ông là nguyên chứng trong việc đưa vụ buôn lậu cây lan *Phragmipedium kovachii* ra toà ([Xin xem bài Những vụ án hoa lan trên trang Hoalanvietnam.org](#)).

Vào khoảng năm 1993-1994, tôi gặp ông tại một phiên họp hàng tháng của Hội Hoa lan Nguyên giống của miền Nam California (Southern of California Orchid Species Society). Ông nói sắp sửa về Việt Nam và hỏi tôi có thể cùng ông về hay không? Tôi rất muốn đi theo nhưng vừa mới về hưu, nơi ăn chốn ở chưa ổn định, thêm vào đó là tài chính eo hẹp và lệnh của nội tướng là không được về trong khi bang giao giữa quê hương mới và quê hương cũ chưa được ký kết. Rất tiếc, tôi đã bỏ lỡ cơ hội gặp gỡ may mắn được học hỏi thêm nhiều điều bổ ích.

Ông mất đi, vì hậu quả của bệnh tiểu đường và để lại cho giới khoa học một mất mát lớn lao và những người yêu chuộng hoa lan nỗi tiếc thương một người không vợ, không con suốt đời tận tụy vì lan.

Westminster 7-11